

До Председателя на Научно жури,
Назначено със Заповед № 134/ 29.05.2020 г.
на Директора на НЦЗПБ, София

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Марияна Стойчева Въртигова, дм, дмн

по конкурс за заемане на академична длъжност **ПРОФЕСОР** в областта на висшето образование: 7., „Здравеопазване и спорт”, по професионално направление 7.1. Медицина и научна специалност „Паразитология и хелминтология“. За нуждите на Отдел паразитология и тропическа медицина, НЦЗПБ, София, обявен в „Държавен вестник” бр. 24/17.03.2020 г.,

с единствен кандидат:

Доц. д-р Искра Георгиева Райнова, дмн,

Зам. Директор НЦЗПБ, София,

Главен координатор на ЕС по медицинска паразитология към МЗ

I Анализ на кариерния профил на кандидата

Доц. д-р Искра Райнова, дмн е възпитаник на МУ София, с магистърска степен по медицина (Диплома № 003059/ 29.11.1982г.)

Доц. д-р Искра Г. Райнова започва професионалната си кариера като участъков педиатър в гр. Дупница (1982-1985 г.), ординатор-терапевт в IV Градска болница, София (1985 -1987 г.) и през 1987 г. постъпва на работа в НЦЗПБ като ординатор в ОПТМ. След конкурс е назначена за научен сътрудник в Лаборатория по експериментална и приложна паразитология (1991 -1994 г.).

Има две специалности: *Медицинска паразитология* (Диплома № 40088/ 01.06.1992 г.) и *Имунология* (Серия, АС № 001957/ 01.06.1996 г.).

Научни степени:

ОНС **ДОКТОР** (к.м.н) през (2006 г.) с успешна защита на дисертационен труд „Разработване и характеристика на ELISA и Western blot с екскреторно-секреторни антигени от *Toxocara canis* за диагностика и проучване на разпространението на токсокарозата у нас“ (ВАК, Свидетелство № 30894/22.12.2006 г.).

ДОКТОР НА НАУКИТЕ с успешна защита на дисертационен труд „Хелминтозоозози (трихинелоза, токсокароза и ехинококоза) при хората. Епидемиологични показатели, разпространение, диагностика и лечение“ – НЦЗПБ, диплома № 53/ 07.02.2020 г.

Научни длъжности:

Научен сътрудник III-I ст. в лаборатория „Експериментална и приложна паразитология”, отдел „Паразитология и тропическа медицина”, НЦЗПБ, 1991-1994 г.

Старши научен сътрудник втора степен/ ДОЦЕНТ по паразитология и хелминтология (ВАК, Свидетелство № 26312/ 07.06.2010 г.).

Административни позиции:

Завеждащ лаборатория „Експериментална и приложна паразитология” (1994- 2011 г.).

Завеждащ ОПТМ (2011-2016 г.)

Зам. директор на НЦЗПБ от 2016 г.

Доц. И. Райнова, дмн има специализация в чужбина - Институт по паразитология, Берн - Швейцария (2002).

Основните направления от дейността ѝ включват научно-изследователска, лабораторно-диагностична, учебно- преподавателска, административна работа, организационно-методични и контролни функции към паразитологичните звена от РЗИ и МУ.

Доц. И. Райнова, дмн, членува в БЛС, Българско паразитологично дружество и Българската асоциация на медицинските паразитолози.

II. Общо описание на представените материали по конкурса.

Доц д-р И Райнова, дмн е представила на електронен носител изискуемата документация в пълен обем: административна част – заявление, автобиография, дипломи, сертификати; данни за преподавателска и научна дейност – списък публикации с доказателствена част, справка за приносите и цитиранията.

Бих искала да отбележа, че документите са коректно и прецизно представени, което позволява и улеснява оценката на задължителните количествени и качествени критерии и наукометрични показатели.

III. Оценка на научните трудове на кандидата за цялостното академично развитие.

(1) Обща характеристика на научната продукция и публикационна активност

Цялостният списък с научни публикации в списния и сборници на доц. Райнова включва 99 заглавия и 154 участия в конгреси и конференции.

Според изискванията на ЗРАСБ в конкурса за академичната длъжност „Професор“ доц д-р И Райнова участва с **56** публикувани научни трудове (12 в чуждестранни издания и 44 в национални списания и сборници) и 119 научни съобщения представени на научни форуми (международни 5 и национални 114), като всички са след придобиване на академичното звание ДОЦЕНТ, 2010 г

(авторска справка № 10). Освен това са представени автореферати на защитените дисертационни трудове и участие в изготвянето на две монографии през 2012 г. и 2016 г.

Научните трудове се разпределят както следва:

Автореферати.

1. Райнова, И. „Разработване и характеристика на ELISA и Western blot с ексреторно-секреторни антигени от *Toxocara canis* за диагностика и проучване на разпространението на токсокарозата у нас“ Автореферат на дисертационен труд за присъждане на ОНС «доктор». Научни ръководители: проф. Петров, доц. Курдова, 2006,

2. Райнова, И. „Хелминтозоозози (трихинелоза, токсокароза и ехинококоза) при хората. Епидемиологични показатели, разпространение, диагностика и лечение“. Автореферат на дисертационен труд за присъждане на НС «доктор на нуките», 2020.

Монографии-2 броя.

(1) Зоозози при човека и животните, под редакцията на Св. Мартинов и Р. Комитова). Медицина и физкултура, 2012

(2) Петров П., Р. Курдова-Минчева, В. Боева-Бангъзова, И. Ангелов, Д. Вучев, Ц. Дойчинова, З. Иванова, Д. Йорданова, Т. Кантарджиев, И. Кафтанджиев, А. Кузманов, **И. Райнова**, Р. Харизанов, Н. Цветкова, Б. Чакърва. **Клинична паразитология и тропическа медицина**. София, „Изток-Запад“, 2016.

В монографиите Доц И Райнова участва с разработване на 20 нозологични единици.

(2) Публикационна активност – разпространение и приложение на научно-практическите постижения на кандидатата сред научната общност;

Доц д-р И Райнова, дмн публикува своите трудове в наши и чуждестранни специализирани научни издания: Инфектология, Наука, инфектология, паразитология, Problems of Infectious and Parasitic Diseases, Comptes rendus de l'Academie bulgare des Sciences, Eur J Clin Microbiol Infect Dis; Acta Zoologica Bulgarica, Journal of Infection and Public Health, Euro Surveill, Helminthologia, Parasitology research, Am J Trop Med Hyg, Информационен журнал на НЦЗПБ, Мединфо и др. Така прави достойно на широката научна общественост насоките на своите научни търсения и постигнатите резултати.

Пълнотекстови публикации в списания и сборници в България – 44, като доц. Д-р И Райнова е първи автор в 14/44, втори автор в 19/44 и трети или последващ автор при останалите.

Пълнотекстови публикации в списания и сборници в чужбина – 12, като в 4/12 доц И Райнова е първи, водещ автор, в 5/12 е втори автор и трети или последващ в останалите.

13 от публикациите са в списания с IF (авторска справка №16) и общият IF е 22 685

Оценка на научната продукция и научните приноси:

Представената в конкурса научна продукция на доц И Райнова, най-общо може да бъде коментирана в следните направления:

1. Имунодиагностика на паразитозоози при хората. Впечатляващи по обем, детайлно и прецизно изпълнение на дългосрочни, комплексни експериментални изследвания и постижения в лабораторната имунодиагностика на токсокароза, трихинелоза, ехинококоза и токсоплазмоза. Разработени са серологични реакции на база на ELISA за специфични IgG Ab, авидити и уестерн блот. Разработен е технологично набор за серо-диагностика на токсокароза. Доц Райнова участва в разработването на PCR при лайшманиоза, трихинелоза и ехинококоза. Съществени са приносите в клиничната диагностика, ДД, определяне клиничния стадий /остър, хроничен, латентен/, допринасящи за адекватно терапевтично поведение.

2. В ОПТМ, като зав. Лаборатория и зав. Отдел, участва в осъществяването на комплексни клинично-епидемиологични проучвания върху разпространението у нас на инвазии – контактни, геохелминтози, паразитозоози, опортюнистични и внасяни паразитози. Провежда целенасочено серо-епидемиологично проучване в определени континганти за разпространението на токсокароза и допринася за изясняване на паразитостатуса сред населението.

Разработен е диагностичен алгоритъм за рутинната практика. Анализирани е ежегодно динамиката на персистиращата трихинелоза у нас – като епидемични взривове и спорадични случаи и са изчислени примерните икономически загуби в здравеопазването. При ехинококозата е подобрена серологичната диагностика, анализирана е корелацията ѝ с ехографския стадий, следи се периодично епидемиологичната динамика/тенденция за намаляване на заболяемостта.

Участва в проучването на епидемиологията, клиниката диагностиката и лечението на контактните паразитози /ентеробиоза, гiardиоза/ - особено в детските заведения, също така периодично се анализират на геохелминтозите /аскаридоза и трихоцефалоза/ и чревни опортюнистични инвазии /криптоспоридиоза и бластоцистоза/. От чревните хелминтози епидемиологично са проучвани тениаринхозата /заболяване от говежда тения/ и серодиагностично – спорадични случаи от цистицеркоза. За

опортюнистичните паразитози - относително токсоплазмозата е подобрена серодиагностиката за разграничаване на свежа от латентна инвазия, също е проучен метод за криосъхранение на изолирани токсоплазмени щамове, на бластоцисти и трипанозоми, а за пневмоцистоза е внедрена PCR-диагностика. Анализирани са данните за разпространената на висцерална лайшманиоза, при подобрена възможност за диагностика чрез PCR и анализ на внасяната кожна лайшманиоза.

Ежегодните клинично-епидемиологични анализи на местната и внасяна паразитна патология, в които дейно участва авторката, както и мероприятията за надзора и контрола им в страната са с изключително приносно значение за реализиране на паразитологичната наука и практика на национално ниво.

(3) Участие в изпълнение и ръководство на проекти;

Доц И Райнова, дмн има участие в:

2 международни проекта:

“Joint development and evaluation of new diagnostic tools to investigate the public health impact of zoonotic parasitic diseases and to provide new basis for the strategic control”. Partners: Institute of Parasitology in Bern and Department of Parasitology and Tropical Medicine, NCIPD, Sofia. № 7 IP 63584, duration 2000-2003 – 36 months

“Genotyping of Echinococcus granulosus strains from Bulgaria and cloning of T cell immunomodulatory protein” Partners: Institute of Parasitology in Bern and Department of Parasitology and Tropical Medicine, NCIPD, Sofia. Project Code 13.117, duration 01.07. 2014 – 30.06.2015.

7 национални проекти финансирани от ФНИ:

„Проучвания върху ранната диагностика на острата пневмоцистоза и токсоплазмоза при имунокомпрометирани и имунокомпетентни пациенти“ – договор Л-433/1994 г.

„Проучвания на опортюнистичните паразитози в България-етиологична структура и клинично-диагностични особености“ – договор Л-1001/00 с ФНИ

„Разработване и оценка на нови методи за серологична диагностика на паразитозоозии при хората“ – договор Л-1514/05.

„Видово специфични антигени от Trichinella spiralis. Получаване, пречистване, характеристика и имундиagnostична оценка“ – договор Л-515/95.

„Имунологични, молекулярно-биологични и сероепидемиологични проучвания при ехинококозата и токсокарозата – паразитозоозии с важно медико-социално значение“ – договор ДТК 02/79.

„Молекулярно-генетични проучвания върху разпространението на пневмоцистозата при хората в България“ – договор КП-06-Н33/18 от 21.12.2019 г.

Заместник-ръководител е на проект ЦК ВГ05М20Р001-1.002 „Фундаментални, транслиращи и клинични изследвания в областта на инфекциите и инфекциозната имунология“ 2018-2023 г., финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“

Доц, д-р И Райнова, дмн участва в **2 национални научно-изследователски програми:**

1. Национална програма за профилактика и контрол на векторно-предавани трансмисивни инфекции сред населението за периода 2014 – 2018 г.

2. Национална програма за профилактика и контрол на ехинококозата при хората и животните – 2004-2008 г.

(4) Ръководство на докторанти.

Доц, д-р Искра Г Райнова, дмн е научен ръководител на 5 докторанти, 4 от които успешно защитили и 3 дипломанти от Факултет по Биология на СУ ”Св. Климент Охридски” (Справка № 19).

V. Отражение (цитиране) на публикациите на кандидата в националната и чуждестранна литература (публикационен имидж). Според справка № 15 Доц И Райнова има 6 цитирани статии, като цитациите са 48 в български и чужди списания и сборници. IF от цитиранията - 22.428.

VI. Комплексна, качествена оценка на учебно-методическата и преподавателската дейност, вкл. научно ръководство на студенти, докторанти, специализанти.

Доцент И Райнова участва активно в учебно-преподавателската дейност на отдел Паразитология и тропическа медицина в курсовете за следдипломно обучение, консултантска, методична и експериментално-организационна дейност на зачислените специализанти и дипломанти с лекции, упражнения и семинари, съобразно програмата на НЦЗПБ. Средната натовареност през последните 5 години е 850 часа (Служебна бележка НЦЗПБ 92-00-409/10.04.2020).

Бих искала да отбележа значителния брой докторанти, защитили под ръководството на доц И Райнова, дмн, което е истинска школа от специалисти, които ще продължат начертания път в науката.

VII. Критични бележки и препоръки. Нямам

VIII. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните условия и задължителните количествени критерии и

наукометрични показатели съгласно Регламент за развитие на АС и заемане на академични длъжности според Правилник на НЦЗПБ-София глава V.

Доцент д-р Искра Георгиева Райнова, дмн е приложила в документацията таблица на Националните минимални наукометрични показатели и броят точки, които тя събира съгласно утвърдената методика.

Представените материали покриват и надвишават всички критерии за оценка и минималните изисквания, по групи показатели; отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника на НЦЗПБ за заемане на академичната длъжност „Професор“

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Научно-изследователската, лабораторно-диагностичната, организационно-методичната, учебно-преподавателската дейност и публикационната активност на Доц. д-р Искра Георгиева Райнова, дмн я определят като изграден професионалист, изследовател, признат клиницист и отговорен университетски преподавател. Научните и разработки са оригинални, задълбочени, прецизно изпълнени, стойностни, с надеждни резултати и приложими в клиничната практика.

Личностните и професионални качества на кандидата ми дават основание убедено и с удоволствие да гласувам за кандидатурата на Доц. д-р Искра Георгиева Райнова, дмн и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да дадат позитивен вот за заемане на академичната длъжност ПРОФЕСОР по “Паразитология и тропическа медицина” в ОПТМ, НЦЗПБ, София.

Професор, д-р Марияна Стойчева Въртигова, дмн

Катедра по инфекциозни болести, паразитология и тропическа медицина

МУ- Пловдив

24.06.2020г

